

MUSEETS PROTEKTOR

Hans Majestæt Kong Frederik IX

MUSEETS KOMITE

Afdelingschef, cand. jur. J. WORM*, K., formand
Direktør J. A. KØRBING*, K¹, DM., næstformand
Skibsreder O. AMSINCK, R¹.
Kommandørkaptajn ERIK BORG, R¹.
Professor, dr. phil. AKSEL E. CHRISTENSEN
Direktør, dr. techn. h.c. H. P. CHRISTENSEN, S. K., DM.
Overlærer E. GETHER SØRENSEN
Rigsantikvar, professor, dr. phil. P. V. GLOB*
Direktør, cand. jur. K. H. OLDENDOW, K., DM.
Kaptajn J. KASTRUP OLSEN, R., DM.
Direktør SVEND STORM-JØRGENSEN, R¹.
Grosserer, generalkonsul VICTOR B. STRAND*, K.
Skibsreder A. E. SØRENSEN, R¹.
Kontorchef TAGE G. SØRENSEN*

Komiteens sekretær:

Ekspeditionssekretær i Handelsministeriet, cand. jur. E. ASSENS

De med * betegnede er tillige medlemmer af forretningsudvalget.

Personale:

Museets leder: Museumsdirektør, cand. mag. KNUD KLEM

Museumsinspektører: Dr. phil. HENNING HENNINGSEN

Mag. art. fru HANNE POULSEN

Konservator: CHR. NIELSEN

Skibsteknisk konsulent:

Museumsinspektør, cand. polyt. OLE CRUMLIN-PEDERSEN

Sekretær: Fru JOHNA HENDRIKSEN

Arkivassistent: Fru ELISABETH HENNINGSEN

Assistent: Fru ELLEN BRANNEN

Kustoder: SVEN JOHANNESSEN og

HANS HENNING JØRGENSEN

HANDELS- OG SØFARTSMUSEET PÅ KRONBORG

BERETNING FOR
REGNSKABSÅRET 1969-70

TIL MUSEETS ostindiske afdeling er ved køb indgået en tallerken af det lintrupske stel udført i 1741 for superkargo Christen Lintrup. Han var født i 1703 og kom ud som underassistent med orlogsskibet „Kronprins Christian“s rejse til Kina i 1730-32, der som bekendt medførte dannelsen af Asiatisk Kompagni. Han blev overassistent i kompagniet 1733, var superkargo 1736-41 og udtrådte derefter af kompagniets tjeneste som en meget velhavende mand, købte godset Gjorslev på Stevns og erhvervede sig en grund i det nuværende Bredgade, hvor han i 1751 med Eigtved og I. C. Conradi som arkitekt og muremester og med Jacob Fortling som mester for det skulpturelle arbejde lod opføre et fornemt palæ bygget af kridtstensblokke fra Stevns. Palæet ligger der stadig og er i vore dage kendt som residens for den britiske ambassade. Lintrup blev i 1756 adlet Lindencrone og er både ved gods, palæ og adelskab udtryk for de enorme økonomiske muligheder, der lå i kinahandelen. I sin regnskabsbog noterede Lintrup i Kanton 1741: „accorderet med Taquoa om efterfølgende Porcelain, hvorpaa mit Navn, efter det Mønster som ham er leveret, paa hvid og fiint blaa Porcelain vorder tegned“.

Museets samling af skipperskeer er forøget dels ved gave, dels ved køb. Museet foretager en registrering, fra hvilke østersøbyer sådanne skeer stammer, for at få overblik over disse kaptajnsgeværs udbredelse. Ved hjælp af en artikel i „Skalk“ og andre i norske årbøger og blade er kendskabet hertil blevet betydeligt udvidet. Ved køb er erhvervet et par blyanttegninger af C. Fr. Sørensen, nogle andre kunstneriske fremstillinger med maritime motiver samt et par skibskister.

Ved gave er tilgået en betydelig tilvækst både til genstandssamlingen, fotosamlingen og arkivet samt biblioteket. Museet takker giverne for deres interesse, ligesom der skal rettes en tak til de firmaer og institutioner, som gennem kontante tilskud har støttet museets arbejde. I forbindelse med museets regnskab er givet en specifikation af disse pengeydelse.

Som hidtil er der sket udlån fra museets bibliotek gennem Statens Bibliotekstilsyn eller direkte til lånere, som er museet bekendt. Der er ligeledes som hidtil indgået et stort antal skriftlige forespørgsler om søhistoriske emner, som er besvaret ved hjælp af museets samlinger, arkiv og bibliotek. Nogle stud. mag.'er har anvendt materiale i museet til brug for deres eksamensstudium som „monumenter“, og de studerende i maritim etnologi har aflagt studiebesøg i museet. En række personer, bl. a. medlemmer af „Skibshistorisk Forening,“ har drevet studier i arkiv og fotosamling.

Museet har fra en dansk skoleelev fået indleveret en engelsk flaskepost, som han havde fundet på Nordsjællands kyst. Den var underskrevet af to engelske værnepligtige, hvis adresse var nødtørftigt angivet. Museet gik ind i spøgen og svarede på elevens vegne, og der opnåedes kontakt med den ene af underskriverne.

En samling opmålingstegninger af Limfjords-fartøjer er leveret til Fiskeri- og Søfartsmuseet i Esbjerg. I april 1969 var et større antal farvelagte tegninger med ældre grønlandske koloniprojekter udlånt til Lyngby kommune til anvendelse i en udstilling på Sophienholm, hvor ligeledes den af kongeparret deponerede kajak og konebåd var udstillet i kortere tid. En række videnskabsmænd fra andre lande har aflagt studiebesøg i museet. Af andre besøg skal nævnes to repræsentanter for russiske søfolk og havnearbejdere, Leonid Lipatov og Aleksej Sedykh med Galina Savtjenkova som tolk, der sammen med repræsentanter for Sømændenes Forbund i Danmark besøgte museet 6. november 1969.

Af arbejder i museet skal nævnes forskellige opstillingsarbejder, bl. a. en montre til den ovennævnte kajak og konebåd, deponeret af kongeparret. Som i tidligere år har museet haft god hjælp af en

gruppe civile værnepligtige. Museet har rettet henvendelse til Helsingør fælleslærerråd for at få udarbejdet opgavesæt for forskellige klassetrin med udnyttelse af museets samlinger i den daglige undervisning. Henvendelsen blev med stor interesse imødekommet, og der er nu udarbejdet sådanne opgaver såvel til elevens som lærerens brug. Museet håber, at de i de kommende år vil blive anvendt i de danske skolers undervisning. Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner har i lighed med det foregående år skænket museet farvepostkort af forskellige af museets genstande. De er nu til salg i museets lokaler samt i kortsalget i Kronværksporten.

Efter sin afgang fra sin embedsvirksomhed er kontorchef Erik Høgstrøm fratrædt som repræsentant for boligministeriet i museets komité. I stedet er indtrædt kontorchef Tage Sørensen. Endvidere har skibsreder A. Mærsk McKinney Møller ønsket at fratræde komiteen, ligesom borgmester Sigurd Schytz efter sidste kommunevalg er fratrædt som repræsentant for Helsingør kommune. Museet takker de herrer for godt samarbejde, og for deres aktive interesse for museets arbejde og dets økonomi. I skibsrederens sted er indtrædt direktør Svend Storm-Jørgensen. Som Helsingør kommunes repræsentant er indvalgt overlærer E. Gether Sørensen. I stedet for afdøde skibsreder Erik B. Kromann er indvalgt skibsreder A. E. Sørensen, Svendborg.

1. april 1969 kunne museumsdirektør Klem fejre 40 års jubilæum som museets chef. Efter regnskabsårets udløb er mag. art. fru Hanne Poulsen fra 1. juni 1970 tiltrædt som inspektør ved museet.

Museumsbesøget 1969-70 var 67.113.

GAVELISTE 1969-70

Modeller

Skibsreder Jørgen Carl (S/S „Hans P. Carl“), Fejøl Sogns menighedsråd (kirkeskib, som har været ophængt i Fejøl kirke), maskinchef P. Hass, Esbjerg (to flaskeskibsmodeller).

Skibsbilleder m. m.

Testamentarisk gave fra kaptajn Fr. Matzen, Sønderborg (kinesermaleri: engelsk fuldskib „Summer Cloud“; en samling kobberstukne plancher fra en fransk marineordbog „Marine“), fru Ellen Lund, Hellerup (maleri af skonernten „Anna“ af Rønne (?)), fru Jenny Fischer-Sørensen, København (farv. tegn.: snaubrig „Harmonie“ af København, kaptajn Peter Christian Fisker; farv.tegn. af Jacob Petersen: samme fartøj ombygget til kaperen „Harmonie“ af København).

Konstruktionstegninger, tryksager, manuskripter og andre arkivalier

Arktisk Institut, skibskonstruktør Otto Benzon, ingeniør R. Bredegaard, Aarhus, boghandler Knud Brinch-Fischer, Esbjerg, Forlaget „Dracko“, Dragør, Foreningen til Søfartens Fremme, Hærens Arkiv, restauratør Chr. Jahn, Odense, professor, dr. med. Viggo A. Jensen, Aarhus, distriktsingeniør C. Ringe Jørgensen, Helsingør, kontorchef Holger Jørgensen, civilingeniør A. M. Kisling, Hillerød, skibsfører E. Kjeldsen, Kalundborg, Det kgl. Biblioteks Kort- og billedsamling, Kongelige Grønlandske Handel, Landsarkivet for Sjælland, Erland Salting Larsen, Lumsås, overdyrlæge Svend Larsen, Skive, kaptajn Fr. Matzen, Sønderborg, Mr. K. Mullertz, Devonport, New Zealand, maskinmester A. Rod Nielsen, Herlev, maskinmester Carl Nielsen, Herlev, Egon Olsen, Helsingør, komponist Georg Parler, Espergærde, tøndelægger Hans Pedersen, Sønderho, maskinfabrikant Carl Petersen, Gilleleje, Holger Munchaus Petersen, byarkivar S. K. Petersen, Helsingør, Arne Poulsen, Brøndby-øster, Vandbygningsvæsenets distriktskontor i Helsingør samt lrs. Aage Vejer-slev, Køge.

Diverse

Fru Dorthea Gylling (kompas af fabrikat John Smith, London, samt opgavebog fra navigationsskolen i Flensborg 1857), fru kaptajn F. Matzen, Sønderborg (to skipperskeer af sølv samt sølvaskebæger; malerier med portrætter af kaptajn Boysen og hustru samt portræt af kadet George Wright), C. H. Gottfr. Schmidt, Köln (to seglaftryk fra familien Harders rederier på Femern), Kongelig Grønlandske Handel (førstedagskuverter), konservator Arne Emil Christensen jr., Oslo (gnidebilleder af skibsristninger fra Sæby kirke), Svend Mylner, Charlotte Amalie, St. Thomas (to kunstsmedede jernnøgler fra Dansk Vestindien), samt Danmarks-Samfundet (Dannebrog med Fr. VII's monogram).

Fotografier

A/S Burmeister & Wain, Giesela og Peter Fjeldrad, Foreningen til Søfartens Fremme, Frederikshavns Værft og Flydedok A/S, overlærer K. V. Fredfeldt,

C. H. Gottfr. Harder, Köln, Rechtsanwalt, Dr. Hugo Krohn, Kiel, H. Lykstoft, W. A. Reklame Marketing, kaptajn F. Matzen, Sønderborg, korrespondent Viggo Meilvang, Herlev, Nakskov Skibsværft A/S, bibliotekar, mag. art. Bjørn Ochsner, Odense Staalskibsværft A/S, Egon Olsen, Helsingør, Holger Munchaus Petersen, byarkivar S. K. Petersen, Helsingør, Arne Poulsen, Brøndbyøster, Det Østasiatiske Kompagni A/S, Aalborg Værft A/S og Aarhus Flydedok og Maskinkompagni A/S.

Boggaver

Sven Bech, skibskonstruktør Otto Benzon, H. M. Bergs Forlag, dr. ekon. K. B. Bjerling, Halmstad, første intendent Carl Olof Cederlund, Stockholm, konservator Arne Emil Christensen jr., Oslo, museumsinspektør, lektor Niels A. Christiansen, Roskilde, museumsinspektør, civilingeniør O. Crumlin-Pedersen, Roskilde, Danmarks Rederiforening, Dansk Folkemindesamling, fru Ebba Eigaard, museumsinspektør Palle Friis, Hjørring, Handelsministeriet, professor Erik Hemmingsen, Syracuse, U.S.A., Hälsingborgs Museum, Carl J. Högstedt, New York, Hørsholm Egns Museum, S. W. Jones, Oxford, Museumsreferent Heinz Krüger, Kiel, Kulturen, Lund, Kunstindustrimuseet, Køge Museum, overdyrlæge Svend Larsen, Skive, fyrdirektør, kommandørkaptajn A. Legind, Dick Luiting, Bergen, Holland, kontorchef Kaj Lund, kaptajn F. Matzen, Sønderborg, museumsinspektør G. Nellemann, Brede, Norske Veritas, Nylands Tryckeri A/B, Helsingfors, Næstved Museum, professor, dr. phil. Georg Nørregaard, Odense Bys Museer, Odense Staalskibsværft A/S, Redarnas Ömsesidiga Forsäkringsbolag, Mariehamn, Sandefjords Bymuseum, Sandefjord, Norge, Schleswig-Holsteinisches Landesmuseum, Slesvig, museumsinspektør, mag. art. Sigvard Skov, Kolding, Svendborg Bibliotek, Förlags AB Västra Sverige, Göteborg.

Hvor adressen i ovennævnte lister ikke er angivet, er hjemstedet København.

HANDELS- OG SØFARTSMUSEET PÅ KRONBORG

DRIFTSREGNSKAB 1. APRIL 1969-31. MARTS 1970

Indtægter

Indtægt ved forevisning	114.824	
Statens tilskud	359.000	
Private bidrag ifølge specifikation	82.642	
Renter	704	
Salg af Søhistoriske Skrifter m. v.	4.461	
	Kr. 561.631	

Udgifter

Administration og drift:

Lønninger, honorarer m. m.	406.412	
Rengøring	29.992	
Opvarmning	1.500	
Kontorhold og diverse udgifter	27.722	
Kørsel og transport	2.118	
Assurance, ATP, sygeløn	7.256	475.000

Museets samlinger:

Nyerhvervelser og opstillinger		15.099
--	--	--------

Overskud		71.532
	Kr. 561.631	

Specifikation af private bidrag i 1969/70

BP Olie-Kompagniet A/S	2.500
Danmarks Rederiforening	5.000
De Danske Sukkerfabrikker	400
Den Danske Landmandsbank A/S	2.500
Dansk Esso Fond	3.000
A/S Det Dansk-Franske Dampskibsselskab	2.000
Foreningen af Jernskibs- og Maskinbyggerier i Danmark	5.000
Handels- og Søfartsmuseets Venner (gaver)	13.642
Helsingør kommune	4.500
J. C. Hempels Legatfond	1.000
Rederiet Holm & Wonsild	500
Kjøbenhavns Handelsbank A/S	2.500
Rhederi M. Jebsen	200
Kraks Legat	5.000
Rederiet J. Lauritzen	5.000
Rederiet A. P. Møller	15.000
Privatbanken i Kjøbenhavn A/S	2.500
Dampskibsaktieselskabet Progress	1.000
Store Nordiske Telegraf-Selskab	200
Rederiet A. E. Sørensen	200
Skibsreder Hans Svenningsen	500
Dampskibsselskabet Torm	2.000
Kryolitselskabet Øresund A/S	1.000
Det Østasiatiske Kompagni A/S	7.500
	<hr/>
	Kr. 82.642

De efter 1. april 1970 indgåede bidrag vil blive optaget i næste års regnskab.

STATUS PR. 1. APRIL 1970

*Aktiver**Samlingen:*

Saldo pr. 1. april 1969	2.254.187	
Nyerhvervelser og opstillinger m. v. i 1969/ 1970	15.099	
Modtagne genstande m. m. i 1969/1970 . .	18.430	2.287.716

Likvide midler:

Kassebeholdning	492	
Landmandsbanken	32.013	32.505

Udestående fordringer 78.249

Beholdning af kataloger og bøger 59.800

Kr. 2.458.270

*Passiver**Diverse kreditorer:*

Kildeskat	2.063	
Omkostninger	2.200	4.263
		<hr/>

<i>Modtagne tilskud til specialopgaver, hvortil udgifterne endnu ikke er afholdt . . . . .</i>		22.000
--	--	--------

Kapitalkonto:

Saldo pr. 1. april 1969	2.326.946	
Nyerhvervelser og opstillinger m. v. i 1969/ 1970	15.099	
Modtagne genstande m. m. i 1969/1970 . .	18.430	
Overskud	71.532	2.432.007
		<hr/>
		Kr. 2.458.270
		<hr/>

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med museets bøger, som vi har revideret.

København, den 29. maj 1970

A. ENGELL-NIELSEN
statsaut. revisor

EIGIL BRUHN
statsaut. revisor

SELSKABET
HANDELS- OG SØFARTSMUSEETS VENNER

Tegn venligst nye medlemmer –

derved støtter De selskabets formål at virke for forøgelse og forbedring af Handels- og Søfartsmuseets samlinger. – Indmeldelse modtages på museet (tlf. (03) 21 06 85). – Selskabets girokonto 5 90 00.

Medlemmernes rettigheder:

Gratis adgang til Handels- og Søfartsmuseets samlinger på Kronborg slot.

Gratis adgang til Orlogsmuseet i Nikolaj kirke, Kbh. Selskabet yder gratis sine medlemmer en smuk og interessant illustreret årbog, hvis værdi overstiger minimumskontingenten.

Medlemmerne kan for betydeligt nedsat pris købe de af museet udgivne Søhistoriske skrifter (se omslagets tredie side), samt ældre årbøger, 1943–56 pr. stk. kr. 4.25, 1957–60 pr. stk. 6.25, 1961–63 pr. stk. kr. 8.75, 1967–69 kr. 11.50. Alle priser inkl. moms. Årbog 1942 og 1964–66 er udsolgt. Bestillinger modtages på Handels- og Søfartsmuseet.

Minimumskontingenter:

Årsmedlemmer kr. 25.– årligt for personer, kr. 150.– for institutioner eller firmaer.

Personer kan blive livsvarige medlemmer for et minimumsbeløb af kr. 300.– én gang for alle.

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTS- MUSEETS VENNER

BERETNING FOR

1969-70

SELSKABETS GENERALFORSAMLING afholdtes mandag den 24. august 1970 kl. 16 i Kongens Kammer på Kronborg slot. Ca. 60 medlemmer var mødt.

Formanden, afdelingschef Worm, bød velkommen. Den udsete dirigent havde meldt forfald, og formanden påtog sig derfor med forsamlingens tilslutning dirigenthvervet.

I sin beretning udtalte formanden, at venneskabets formål som bekendt var at hjælpe museet især ved at skænke gaver. I årenes løb har man skænket genstande af stor værdi. I år er gaverne af en anden art. På generalforsamlingen blev der fra medlemmers side fremsat ønske om udførelse og forhandling af souvenirs. Efter museets ønske blev der derfor af Grønlunds forlag udført en samling farvepostkort af genstande i museet. Farvepostkortene var i to serier à 6 stkr., ligesom der var fremstillet 4 serier colourslides ialt 24 stkr. Eksemplarer af såvel postkort som slides var fremlagt i mødelokalet.

Museets drift er museets komite ansvarlig for. Det tager venneskabet sig ikke af, men det omfatter naturligvis museets arbejde med stor interesse. Man har med opmærksomhed fulgt, at skoleklasser, studiekredse, efterskoler og lejrskoleklasser har benyttet museets samlinger. En virkelig udnyttelse af stoffet kræver imidlertid et pædagogisk forarbejde. På museets initiativ er af Helsingør fælleslærerråd udarbejdet et sæt på 10-12 opgaver, udformet så fleksibelt, at de kan benyttes såvel af realklasser som af HF og folkeskolens almindelige klasser. Formanden rettede en tak til udvalget, især over-

lærer Bering Jacobsen og lærer Flemming Hjorth; sidstnævnte havde i sommer holdt eksamen i sin 10. klasse i museets lokaler. Der rettedes også en tak til redaktør Eyvind Rafn for inspiration til arbejdet. For få dage siden blev afholdt et møde på museets kontor med en rektor for en af omegnens gymnasieskoler samt skolens historielærere. Det trykte opgavemateriale skal samles i springbind, så den enkelte lærer kan udtage eller supplere materialet. Opgaverne indeholder også det suppleringsstof, som lærerne har brug for.

Formanden nævnte, at fru Hanne Poulsen fra Nationalmuseet pr. 1. juni var blevet ansat som museumsinspektør, og at man var meget glad for, at denne nyansættelse havde kunnet finde sted.

Veneselskabet kunne notere en tilgang på 68 nyindmeldelser og en afgang på 36 ved udmeldelse eller dødsfald. Formanden bemærkede i denne forbindelse, at man ikke har planer om en større akkvisitionsvirksomhed for at skaffe nye medlemmer. En sådan øget aktivitet for at skaffe større tilgang ville kræve et udbygget administrationsapparat og i det hele taget var det vel et spørgsmål, om det var gunstigt for et selskab som dette at virke ved akkvisitor.

I diskussionen om beretningen fremførte arbejdsformidler Georg Frincke, at han fandt beretningen god og langt mere optimistisk end den, som blev aflagt for to år siden. Han interesserede sig for museets anliggender og beklagede derfor, at han ikke havde haft lejlighed til at kontakte formanden. Skolearbejdet måtte for museet være noget væsentligt, og han håbede derfor, at kommunelærer Flemming Hjorth, der var tilstede, ville udtale sig om dette. Frincke takkede for postkortene, hvis tekst efter hans opfattelse burde have været fyldigere.

Flemming Hjorth gjorde derfor nærmere rede for skolearbejdet. Den første aftale var truffet på et møde mellem direktør Klem og Bering Jacobsen. Hjorth kendte ikke museet på forhånd. Han havde selv som elev ved museumsbesøg følt, at der manglede sammenhæng mellem udstillingerne og skolens undervisning. Han havde haft en 10. klasse i syv timer fordelt over 2 måneder mod de sædvanlige to, havde kunnet iagttage skolebørnene under arbejdet, og man havde afholdt

eksamen i de rum, hvori eleverne havde speciale. Museets vejleder fandt han udmærket, hvis man var nogenlunde orienteret på forhånd. De skoler, der lå længere væk, havde imidlertid ikke mulighed for at opholde sig så mange timer i samlingerne, og derfor var opgaverne udarbejdet således, at klasserne i forvejen kunne orientere sig.

Lærer Ulf Brammer spurgte, om eleverne kunne få museumsgenstandene i hånden, og redaktør Rafn ville gerne have oplyst, om der var adgang til håndbøger; hr. Hjorth repræsenterer Helsingør, er der tale om kontakter inden for amtet?

Hjorth fandt det rimeligt, at skolerne havde Handels- og Søfartsmuseets udgivne skrifter stående i enkeltteksemplarer eller i klassesæt. Med hensyn til Øresundstolden måtte Hjorth f. eks. stille sine egne og museets bøger til rådighed.

Karen Klem udtalte, at det på Søfartsmuseet ikke er så aktuelt at have genstandene i hånden som på et arkæologisk museum. Lærer Ulf Brammer ønskede museets samlinger udvidet med f. eks. et dæks-hus fra et sejlskib eller det nederste af en mast med tovværk. Genstande af sekundær værdi måtte kunne udlånes, det var praktisk, om eleverne f. eks. havde haft en sekstant i hånden.

Redaktør Rafn følte sig ikke ansvarlig for postkortene, da museet havde taget motivvalget i sin hånd. Kvaliteten i det tekniske arbejde var fin, men teksterne kunne være bedre. Taleren fremførte ligeledes nogle kritiske bemærkninger om museets vejleder. Rafn takkede for formandens beretning og beklagede også for sit vedkommende, at det var vanskeligt at kontakte formanden om selskabets anliggender.

Nogle kritiske bemærkninger fra Frincke og Rafn om en gave fra venneskabet til direktør Klem i anledning af dennes jubilæum besvarede af formanden med, at det drejede sig om en personlig gave fra selskabets bestyrelse og ikke fra selskabet.

Efter diskussionen om formandsberetningen godkendtes denne enstemmigt.

Direktør Klem forelagde det reviderede regnskab. Venneselskabets driftsregnskab, der balancerede med 46.047 kr., sluttede med et drifts-

underskud på 4.945 kr., men på skibsfører Harald Læssøe Barfoeds legat var der et overskud på 6.902 kr.

Efter en forespørgsel fra Frincke vedrørende kassebeholdningen, der besvaredes af kassereren, gaves decharge for regnskabet uden afstemning.

De 3 afgående bestyrelsesmedlemmer, direktør Ernst von Kauffmann, borgmester Sigurd Schytz og formanden genvalgtes.

Revisorerne, statsautoriseret revisor A. Engell-Nielsen og statsautoriseret revisor Eigil Bruhn genvalgtes.

I forbindelse med valgene fremførte formanden, at museets direktør var selskrevet medlem af bestyrelsen som kasserer og sekretær ifølge lovenes § 6. Da direktør Klem pr. 31. december 1970 afgår på grund af alder, fandt formanden det naturligt, at Klem fra 1. januar 1971 fortsatte som bestyrelsesmedlem og overtog formandshvervet. Han stillede forslag herom, hvilket forslag vedtoges med akklamation. Formanden bragte Klem en foreløbig tak for hans arbejde ved museet, og Klem takkede for den ære, man havde vist ham. Han fandt det meget ønskeligt at kunne fortsætte arbejdet i bestyrelsen sammen med afdelingschef Worm.

Da ingen derefter ønskede ordet, gik medlemmerne til museets lokaler, hvorefter der efter en kort sammenkomst i lokale nr. 1 foretoges rundgang i museets lokaler under ledelse af museumsdirektør Klem. Rundgangen afsluttedes kl. ca. 19.

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTS-
MUSEETS VENNER

DRIFTSREGNSKAB FOR 1969

Indtægter

Kontingenter og bidrag:

Årsbetalende medlemmer	34.496	
Livsvarige medlemmer	3.700	38.196
	<hr/>	
<i>Renter af bank, postgiro og obligationer . . . . .</i>		7.851
		<hr/>
	Kr.	46.047

Udgifter

Tilskud til Handels- og Søfartsmuseet på

Kronborg:

Udgivelse af årbog 1969	41.116		
÷ salg af årbøger og særtryk	4.014		
annoncer og tilskud til årbog 1969	11.422	15.436	25.680

Gaver til Handels- og Søfartsmuseet på Kron-

borg	13.642		
÷ gave vedtaget i 1968	5.000		8.642

Diverse omkostninger:

Porto, fragt m. v.	3.754		
Kontorhold	6.742		
Revision og regnskabsassistance for 1968	1.650		
Diverse udgifter	824		12.970

Henlæggelse til reservefonden ifølge ved-

tægternes § 9			3.700
-------------------------	--	--	-------

 Kr. 50.992

Underskud, der overføres til kapitalkonto:

Kr. 4.945

STATUS PR. 1. JANUAR 1970

*Aktiver**Likvide midler:*

Kassebeholdning	1.627	
Den Danske Landmandsbank, Helsingør, checkkonto 11130-6	10.924	
Postgiro	7.238	19.789
		<hr/>

Debitorer:

Tilgodehavender for annoncer og tilskud til årbog	4.900	
Tilgodehavende moms og papirafgift	2.298	
Mellemregning med Handels- og Søfarts- museet på Kronborg	65	7.263
		<hr/>

Obligationer:

kr. 10.000 7 % Østifternes Kreditforening 15. s. 4. à 71¼	7.125	
kr. 10.000 7 % Østifternes Kreditforening 18 s. 1998 à 73	7.300	
kr. 42.000 7 % Østifternes Kreditforening 16. s. 4. a. à 71½	30.030	
kr. 43.000 7 % Københavns Kreditforening 15. s. 1. a. à 70½	30.315	74.770
		<hr/>
		Kr. 101.822
		<hr/>

Passiver

Diverse kreditorer 384

Vedtagne, endnu ikke ydede gaver:

Saldo pr. 1. januar 1969	23.000	
÷ ydet gave i 1969	<u>5.000</u>	18.000

Reservefond:

Saldo pr. 1. januar 1969	34.347	
+ henlagt ifølge driftsregnskab	<u>3.700</u>	38.047

Kapitalkonto:

Saldo pr. 1. januar 1969	59.341	
÷ underskud ifølge driftsregnskab	4.945	
kursregulering af obligationer	9.005	13.950
		<u>45.391</u>
		Kr. 101.822

JENS M. BARFOED

ERNST VON KAUFMANN

NIELS HAHN-PETERSEN

KNUD KLEM

AXEL LEGIND

SIGURD SCHYTZ

J. WORM

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med selskabets bøger, som vi har revideret. Obligationsbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bank- og postgiroindestående er afstemt.

København, den 29. maj 1970

A. ENGELL-NIELSEN
statsaut. revisor

EGIL BRUHN
statsaut. revisor

FHV. SKIBSFØRER
HARALD LÆSSØE BARFOED'S LEGAT

DRIFTSREGNSKAB FOR 1969

Indtægter

Renter og udbytter:

Bankindestående	973	
Obligationer	3.465	
Aktier	2.560	6.998

Kursgevinst på udtrukne obligationer 0

Udgifter

Gave til Handels- og Søfartsmuseet på Kron- borg	0	
Depotgebyrer	96	
Overført til kursreguleringsfond:		
Kursgevinst på udtrukne obligationer . . .	0	96
Øverskud der overføres til gevinst- og tabskonto:	Kr.	6.902

STATUS PR. 1. JANUAR 1970

*Aktiver**Likvide midler:*

Den Danske Landmandsbank, Helsingør, bankbog . . .	28.032
--	--------

Værdipapirer:

Obligationer til kursværdi pr. 1. marts 1967:

kr. 9.000 5 % Østifternes Kreditf. 16.2. . .	5.310	
kr. 29.700 5 % Østifternes Kreditf. 16.3. . .	17.448	
kr. 8.000 5 % Jydsk Hypotekforening 8. . .	7.280	
kr. 1.000 5 % Jydsk Hypotekforening 9. . .	650	
kr. 1.000 5 % Jydsk Hypotekforening 11. . .	597	
kr. 5.000 5 % Grundej. Hypotekforening 8.	3.038	
kr. 1.000 5 % Grundej. Hypotekforening 7.	620	
kr. 14.000 4½ % Husm. Hypotekforening 3.	8.540	
kr. 2.000 5 % Danske Statslån S. 2007 . . .	1.300	44.783
(kursværdi pr. 1. januar 1970 kr. 41.464).		

Aktier:

Kr. 25.600 De Foren. Papirfabrikker	44.044
(kursværdi pr. 1. januar 1970 kr. 45.184)	

Kr.	116.859
-----	---------

---

*Passiver**Kapitalkonto:*

Legat ifølge testamente	100.000
-----------------------------------	---------

Kursreguleringskonto:

Saldo pr. 1. januar 1969	3.255
------------------------------------	-------

Gevinst- og tabskonto:

Saldo pr 1. januar 1969	6.702	
+ overskud ifølge driftsregnskab	6.902	13.604
	Kr.	116.859

Foranstående regnskab er i overensstemmelse med legatets bøger, som vi har revideret. Værdipapirbeholdningens tilstedeværelse er kontrolleret, ligesom bankindestående er afstemt.

København, den 29. maj 1970

A. ENGELL-NIELSEN
statsaut. revisor

EIGIL BRUHN
statsaut. revisor

SELSKABET HANDELS- OG SØFARTS- MUSEETS VENNER

BESTYRELSE

Afdelingschef, cand. jur. J. WORM, K., formand.
Direktør, skibsreder NIELS HAHN-PETERSEN.
Bankdirektør ERNST V. KAUFMANN, R., DM.
Direktør, civiling. JENS M. BARFOED, R.
Borgmester SIGURD SCHYTZ.
Fyrdirektør, kommandørkaptajn AXEL LEGIND, K., DM.
Museumsdirektør KNUD KLEM, kasserer og sekretær.

NYTILKOMNE MEDLEMMER

(fra 1. august 1969 til 31. august 1970)

LIVSVARIGE MEDLEMMER

Bentsen, Otto Lavigne, overstyrmand, Vallekilde.
Grønlund, Jørgen, forlagsboghandler, Rungsted.
Hansen, Ebbe Friis, kaptajn, København.
Hansen, Knud, riggermester, Helsingør.
Hövden, Sture, advokat, Stockholm, Sverige.
Nicolajsen, Erik, læge, Kiel-Mönkeberg, Tyskland.
Rasmussen, Majfred, skibstømrer, Torshavn, Færøerne.
Schou, L., Kastrup.
Tiemroth, Mogens, Alicante, Spanien.
Wedell-Wedelsborg, E., baron, skibsreder, Vedbæk.

ÅRSMEDLEMMER

Andersen, Ove Henrik, styrmand, København.
Andersen, Svend, Carmel, California, U.S.A.
Andersson, Gunnar, ingeniør, Påarp, Sverige.
Andreasen, N., København.
Bay, Hugo, radiotelegrafist, lærerstuderende, København.
Becker, Ove, direktør, København.
Bell, P. J., maskinmester, Korsør.
Bille, Anders, cand. jur., Svaneke.

Blytmann, Tage W., Saipan, Mariana Islands.
 Christensen, Peter V., stud. mag., København.
 Christoffersen, Anders Flemming, fisker, Skagen.
 Christoffersen, Hans Christian, fisker, Skagen.
 Engberg, Peter, civilingeniør, Gentofte.
 Fode, Henning, Fredensborg.
 Franck, Mogens, assistent, Gilleleje.
 Frincke, Michael, København.
 Grønborg, Peder, maskinlærling, København.
 Hansen, Ove Verner, operasanger, Helsingør.
 Hahn-Petersen, Niels, direktør, Rungsted.
 Hellsten, Hans Wilh., Hälsingborg, Sverige.
 Holmgaard, Jens, stud. mag., København.
 Housted, Erik, bankassistent, København.
 Høirup, Johannes, stiftamtmand, Odense.
 Ipsen, Michael, arkitekt, Helsingør.
 Jacobsen, Claus, akademiingeniør, Hellerup.
 Jensen, Erik Buus, snedkermester, Aalborg.
 Jensen, John Tidemand, stud. tech., Helsingør.
 Jensen, Niels Naundrup, sejlmaskinlærling, Søborg.
 Jensen, Svend R., pelsavler, Læsø.
 Jeppesen, Hans, stud. mag., København.
 Kjelder, Poul, amtsfuldmægtig, cand. jur., Randers.
 Kising, Holger Magnus, civilingeniør, Hillerød.
 Kjædegaard, Anton, programsekretær, Helsingør.
 Kloppenborg, Hans Peder, ingeniør, Helsingør.
 Larsen, Bjarne Bauer, arbejdsmand, Kastrup.
 Larsen, Åge, arkitekt, Holte.
 Lassen, Emil, kaptajn, Santiago, Chile.
 Lindhardtzen, Per, bibliotekar, Søborg.
 Lykstoft, Henning, Vedbæk.
 Malmlose, Claus, stud. mag., Aarhus N.
 Mandrup, Søren A., shippingman, Humlebæk.
 Møller, Anders Monrad, stud. mag., København.
 Møller, Herluf, skibsmægler, Aalborg.
 Mølleskov, Birgit, fru, Kastrup.
 Nielsen, Fritz Ploug, Birkerød.
 Nilsson, Jørgen, Dragør.
 Pilegaard, B., lokomotivmester, Glostrup.
 Poulsen, Pouel Rich., lokomotivfører, København.
 Poulsen, Hanne, museumsinspektør, mag. art., København.
 Rasmussen, Leif B., lærerstuderende, Skovlunde.
 Reinstrup, Elisabeth, forstander, cand. jur., Hellerup.
 Simonsen, C. F., antikvarboghandler, Lyngby.

Sørig, Birgitte, stud. mag., København.

Thirslund, Ib Søren, skibsfører, Snekkersten.

Vejlø, Torben, befragter, Esbjerg.

Vestergaard, I. P., Aarhus C.

Vaag, Arthur, læge, Seden.

Ørberg, Paul G., arkivar, Viborg.

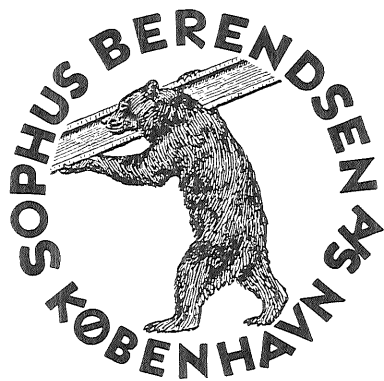
Åstedt, Birger, Leg. läkare, Bara, Sverige.

TAKKET VÆRE den forståelse for museets kulturhistoriske opgaver, der er vist af søfarten og de kredse, som står i nær tilknytning til dette erhverv, er det lykkedes i væsentlig grad at få dækket de med udgivelsen af denne årbog forbundne udgifter.

Selskabet Handels- og Søfartsmuseets Venner udtrykker herved sin hjerteligste tak til følgende firmaer og institutioner, der ved tegning af annoncer eller ved gaveydelse har støttet udgivelsen af denne for museets arbejde så betydningsfulde publikation:

Sophus Berendsen A/S
Botved Boats A/S
A/S Burmeister & Wains Maskin- og Skibsbyggeri
Carlsberg Bryggerierne
Danmarks Nationalbank
Den danske Landmandsbank A/S
Dansk Esso A/S
Det danske Staalvalseværk A/S
Frederikshavns Værft og Tørdok A/S
Peter F. Heering
Helsingør Skibsværft og Maskinbyggeri A/S
A/S Kjøbenhavns Handelsbank
Københavns Frihavns-Aktieselskab
Københavns Havnevæsen
LB-Færgerne, Linjebus International AB.
Lemvig-Müller & Munck A/S
Løvens kemiske Fabrik
K. F. Marstrands Eftf.
E. Nobel, Cigar- & Tobaksfabrikker A/S
Nordhavns-Værftet A/S
A/S Nordiske Kabel- og Traadfabriker
Privatbanken i Kjøbenhavn A/S

A/S Randers Rebslaeri
J. Ring-Andersens Træskibsværft
A/S Thomas Ths. Sabroe & Co.
N. Schjøtt & Hochbrandt
Semco A/S, G. W. Marine
Forsikrings-Aktieselskabet Absalon Skandinavia
Sundbusserne A/S
A/S Tuborgs Bryggerier
A/S Varde Staalværk
Iver C. Weilbach & Co. A/S
C. Wiibroes Bryggeri A/S
Aalborg Værft A/S
Aarhus Oliefabrik A/S

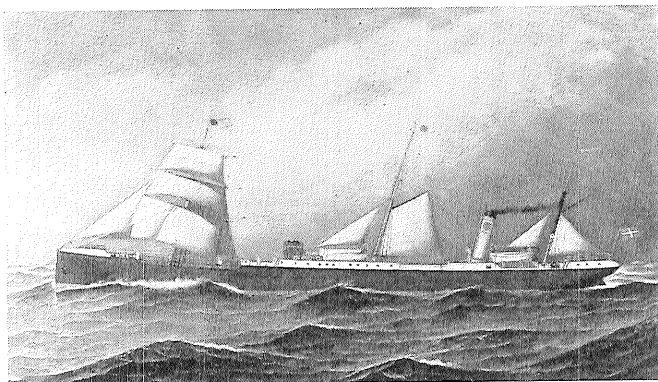

i tanken

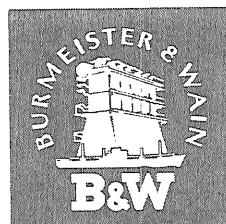
Det første danske tankskib

S/S "Christine"

**Bygget af B&W
i 1890**

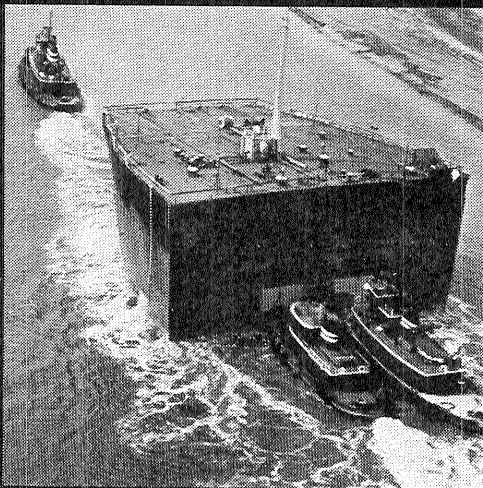
**Lasteevne:
3.143 tons**

**A/S BURMEISTER & WAIN's
MASKIN- OG SKIBSBYGGERI**

På vej til "STÆVNEMØDE"

Den hårde vej til Alaska - turen gennem Nordvestpassagen - er ikke for tøsedrenge. Guldsøgere og opdagelsesrejsende har mistet livet dér.

Roald Amundsen var tre år om at kæmpe sig igennem. Noget hurtigere går det for Esso, der nu skal have hjembragt olien - fra nye store fund, som selskabet deler med et par andre olieselskaber.

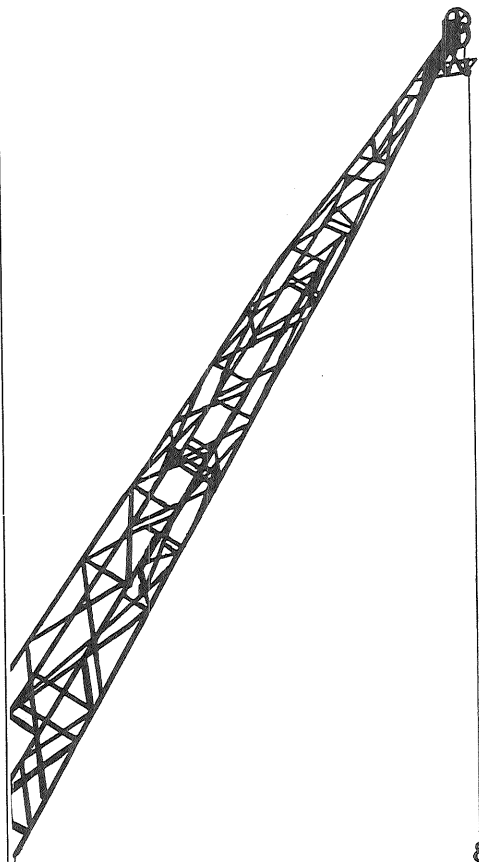
Men det er stadig et vovestykke i den gamle hårdføre tradition at sende et tankskib på 115.000 tons gennem Nordvestpassagens isformationer.

Billedet viser en del af den nye, specialbyggede isbryderstævn, der er opereret ind på Esso-tankeren S/S »Manhattan«.

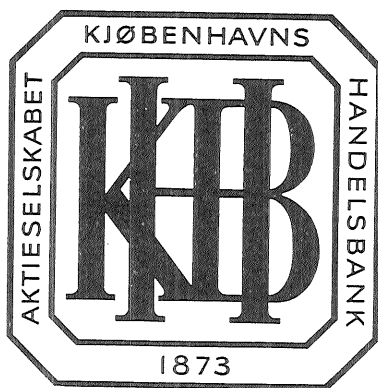
Et fantastisk stykke næse-transplantation, der har skabt søfartshistorie: **verdens første isbrydende tankskib.**

FREDERIKSHAVN VÆRFT & TØRDOK_A/S

HANDELSBANKEN

- altid med i billedet

HELSINGØR SKIBSVÆRFT OG MASKINBYGGERI

AKTIESELSKAB

ELSINORE SHIPBUILDING AND ENGINEERING CO. LTD.

KØBENHAVNS FRIHAVN

Frihavnen i fugleperspektiv

Største, hurtigste og billigste frihavn i Nordeuropa

Driftsledelse:

Københavns Frihavns-Aktieselskab

Tlf.: (01) 15 83 02 . Telex 5945 . Telegramadresse: Frihavnen, København

---

Københavns HAVN

Ny Container Terminal

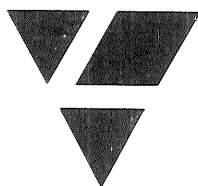
---

130 direkte regelmæssige linier
på alle betydende havne ved de syv have.

Roll-on/Roll-off Center for 14 havne i Danmark, England,
Finland, Holland, Norge, Sverige og Tyskland.

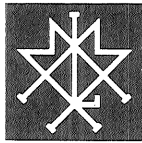
FRIHAVN

**VI
ER TIL
FOR
DEM**

LANDMANDSBANKEN

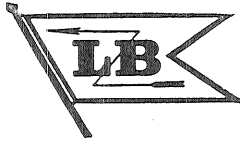
---

stål leca

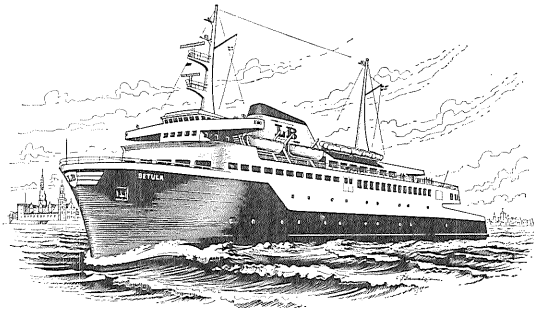
LEMVIGH-MÜLLER
& MUNCK A/S · KØBENHAVN · K

TAG

- ruten fra Kronborg -

den naturlige vej over SUNDET

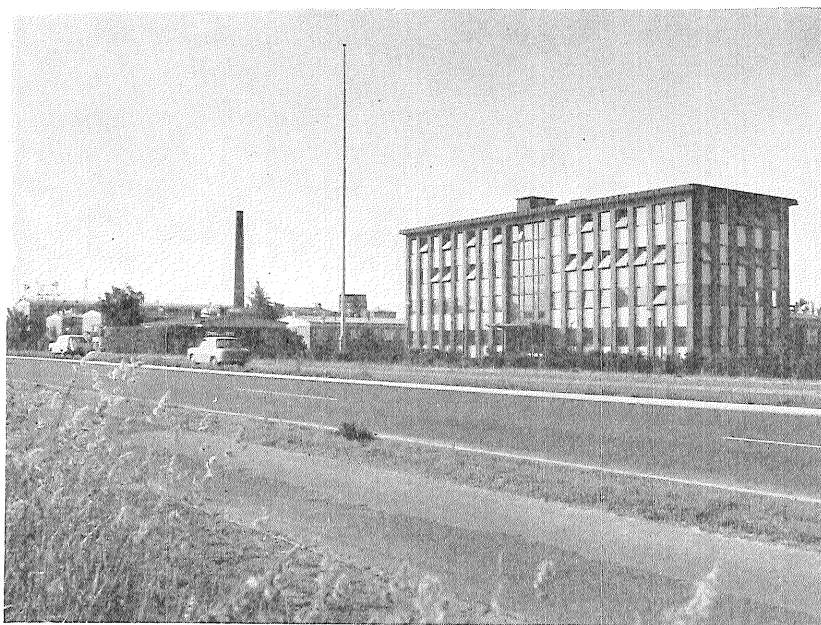
- specialbyggede bilfærger!

HELSINGØR - HÄLSINGBORG

LINJEBUSS INTERNATIONAL

Helsingør: (03) 21 25 58 - Telex 5358

ANTIBIOTIKA

HEPARIN

ENZYMER

HORMONER

DIURETIKA

SYNTETIKA

LØVENS KEMISKE FABRIK - KØBENHAVN

TELEGRAM ADR.:
MARSTRANDS

TELEFON NR.
(03) * 21 00 01

PROVIANT-SPEDITION-KLARERING

Strandgade 69-71-73 (over for toldboden)

Postbox nr. 1

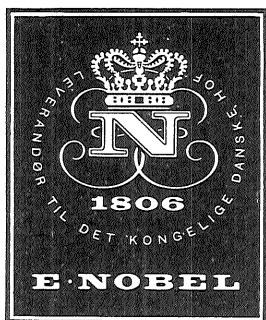
HELSINGØR

LLOYD'S AGENCY

K. F. MARSTRANDS EFTF. A/S

er det sidste af de mange skibsklareringsfirmaer, som prægede Helsingør
i sundtoldstiden

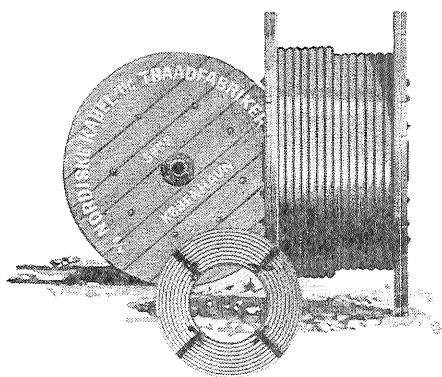

TOBAKSVARER
I 160 ÅR

NORDHAVNS-VÆRFTET

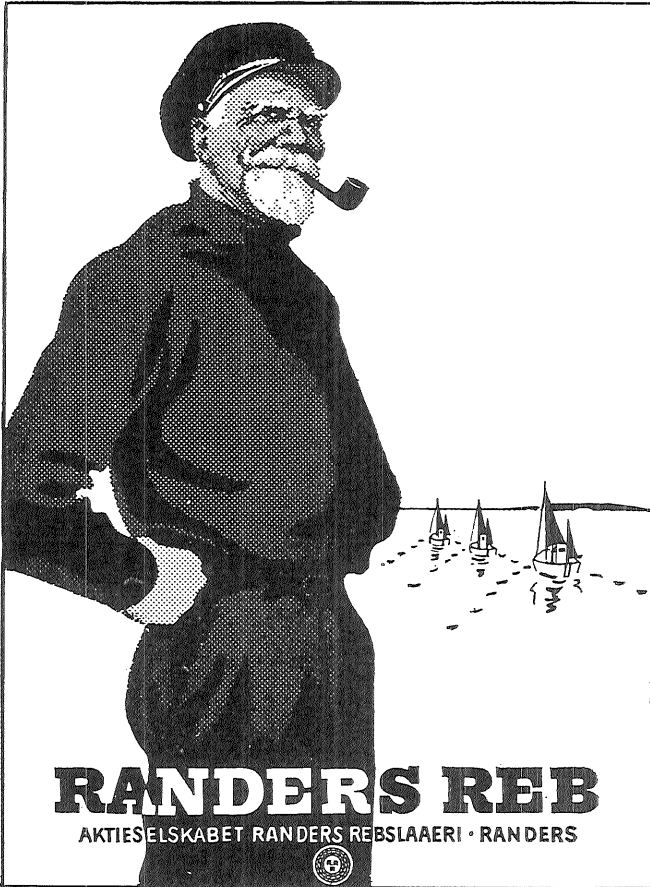
AKTIESELSKAB

NIKT LEDNINGER OG KABLER

**tag
Privatbanken
med på
råd**

RANDERS REB

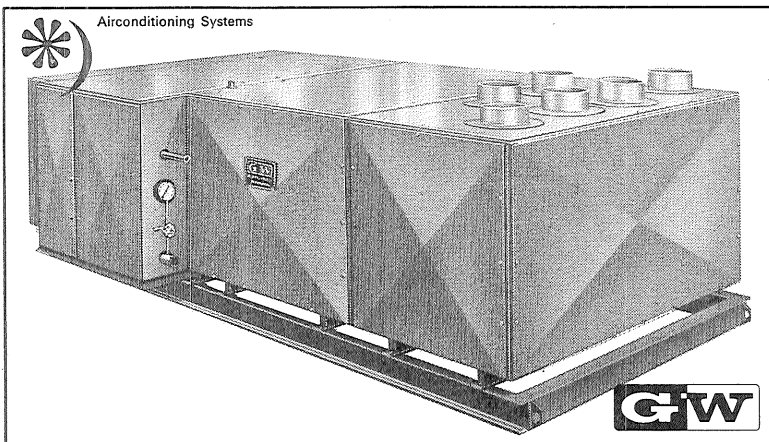
AKTIESELSKABET RANDERS REBSLAAERI • RANDERS

SEMCO

AKTIESELSKAB

GW-MARINE

- ☼ Airconditioning Systems
- Hold Ventilation and drying Systems
  - Steamjet cooling Systems
  - Sprinkler Systems
  - Waterspray Systems
  - High Expansive foam Systems

our reference list includes now more than 1000 ships plants

Sole representatives in Denmark:

- Pusnes deck machinery
- Vicinay Anchors and Chains
- Fire Protectors Ltd. CO₂- Systems

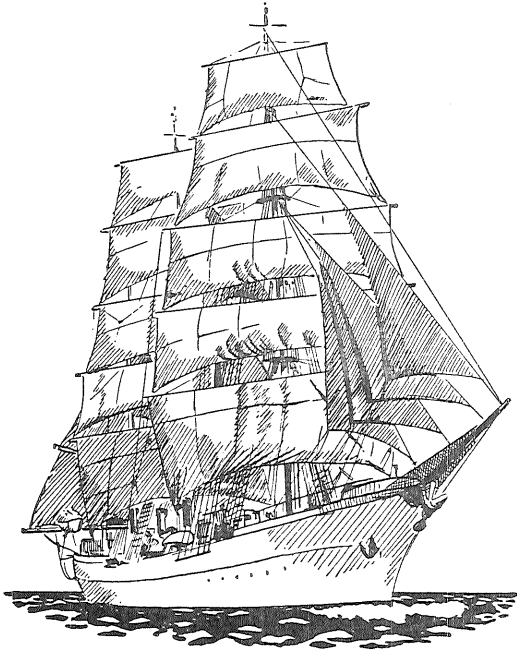
373 PARKALLE
DK 2600 GLOSTRUP
DENMARK

SEMCO
AKTIESELSKAB
GW-MARINE

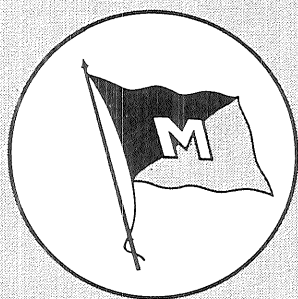
PHONE (01) 45 21 22
CABLE TECNICONTRACT
TELEX 9311

GW-MARINE Representatives: BENELUX: Internationale Nautische Handelsmaatschappij, Rotterdam. CANADA: Triumph-BG-Marine Ltd., Montreal. FINLAND: Jana OY, Helsinki. FRANCE: Tunzini Entreprise S.A., Paris. GERMANY: Rud. Otto Meyer, Hamburg. JAPAN: Mitsui Shipbuilding & Engineering Co. Ltd., Tokyo and Tamano. NORWAY: Aifsen & Gunderson A/S., Oslo. PORTUGAL: Cogema, Lisboa. SPAIN: Ramon Vizcaino S.A., San Sebastian. SWEDEN: Friman & Adde, Malmö. USA: L. O. Arringdale & Co. Inc., New York.

SKANDINAVIA
ABSALON • DANSK FOLKEFORSIKRING
Kongens Nytorv 6 • 1096 København K • Telefon (01) 15 22 44

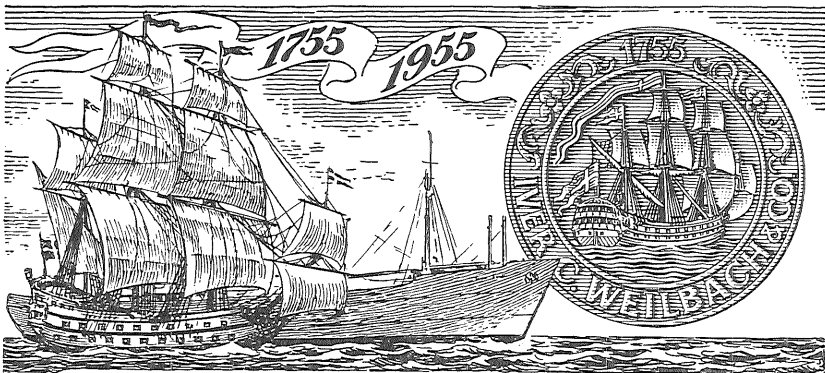
der er altid en Sundbus - der er altid en Sun

I løbet af de sidste 12 år
har over 16 millioner pas-
sagerer valgt »Sundbus-
serne« til hyggelige ture
over Øresund.

S

Speed · Sikkerhed · Service

SUNDBUSSERNE

VIKING
KOMPASSER
NAUTISKE INSTRUMENTER
SØKORT

Tver C. Weilbach & Co. A/S

SØLVER & SVARRER

AMALIEGADE 30 1256 KØBENHAVN K TLF. MI *5927

TELEX: 2709

TELEGRAM: COMPASWEILBACH

AALBORG VÆRFT A/S

AARHUS OLIEFABRIK A/S

AARHUS